

Sl.No. :

नामांक			Roll No.			

No. of Questions – 23

VU-53-Nim. Dar.

No. of Printed Pages – 3

वरिष्ठ उपाध्याय परीक्षा, 2018

निम्बार्क दर्शनम्

समय : 3¼ घण्टे

पूर्णांक : 80

परीक्षार्थिभ्यः सामान्यनिर्देशाः

- 1) परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामाङ्कः अनिवार्यतः लेख्यः ।
- 2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः ।
- 3) सर्वेषां प्रश्नानामुत्तराण्युत्तरपुस्तिकायामेव लेखनीयानि ।
- 4) एकस्य प्रश्नस्य सर्वे भागाः एकत्र एव लेखनीयाः ।
- 5) सर्वे प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन उत्तरणीयाः ।

यहाँ से काटिए

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फाड़ें

यहाँ से काटिए

- 1) विशिष्टाद्वैत सिद्धान्तस्य प्रवर्तकः कः ? [1]
- 2) कमलेक्षणं कस्य लक्षणम् ? [1]
- 3) निम्बार्कपरम्पराया कयोः उपासना वर्तते ? [1]
- 4) द्वैताद्वैत विवेकस्य रचयिता कः आसीत् ? [1]
- 5) निम्बार्कमते पदार्थः कतिविधः ? नामान्यपि लिखत। [1 + 1 = 2]
- 6) अद्वैतं किम् ? [2]
- 7) भेदवादस्य समर्थनाय त्रीणि श्रुति वाक्यानि लिखत। [2]
- 8) अभेद वादस्य समर्थनाय त्रीणि श्रुति वाक्यानि लिखत। [2]
- 9) गति शब्दस्य व्युत्पत्तिं अर्थं च लिखत। [1 + 1 = 2]
- 10) कोशाः कति विधाः ? नामानि लिखत। [1 + 1 = 2]
- 11) अचेतन तत्त्वस्य कति भेदाः ? नामानि लिखत। [1 + 1 = 2]
- 12) नान्यागतिः कृष्णपदारविन्दात् इत्यस्य भावार्थं स्पष्टयत। [2]
- 13) चेतनतत्त्वस्य कति विशेषणानि ? नामानि लिखत। [1 + 1 = 2]
- 14) दैन्यादि पदेन केषां गुणानां ग्रहणं भवति ? [4]
- 15) निम्बार्क परम्पराया उपासना स्वरूपं निर्दिशत ? [4]
- 16) प्रपञ्चं प्रति ब्रह्म कीदृशं कारणं ? इति यथाधीतं लिखत। [4]

- 17) निम्नलिखितयोः पद्ययोर्यथेच्छमेकस्य व्याख्या क्रियताम् [4]
किंच किंचिदिह विद्यते नहि त्वां विनाण्वपि तथाऽखिलेश्वर।
नेति नेति च निषेधिताश्रयस्तद्विशेषविषयोऽपि सम्मतः॥
अथवा
जयति च मद्गुरुचरणं यत्संसर्गाद् बोधोऽपि।
काञ्चनभूतिं लभते पारससङ्गाद्यथा लौहः॥
- 18) वेदान्त दशश्लोकी ग्रन्थानुसारं चित् तत्त्वस्य स्वरूपं लक्षणं च प्रतिपादयत। [7]
अथवा
निम्बार्कमतानुसारं उपासनायाः स्वरूपं प्रयोजनं च लिखत।
- 19) निम्नांकितयोः श्लोकयोः एकस्य सप्रसङ्ग व्याख्या विधेया – [1 + 6 = 7]
सर्वं हि विज्ञानमतो यथार्थकं श्रुतिस्मृतिभ्यो निखिलस्य वस्तुनः।
ब्रह्मात्मकत्वादिति वेदविन्मतं त्रिरुपतापि श्रुतिसूत्र साधिता॥
अथवा
उपास्यरूपं तदुपासकस्य च कृपाफलं भक्तिरसस्ततः परम्।
विरोधिनो रूपमथैतदाप्तेर्ज्ञेया इमेऽर्था अपि पञ्च साधुभिः॥
- 20) स्वतन्त्र सत्ता “पर ब्रह्म निष्ठा” इत्यर्थः श्रुतिस्मृतिप्रमाणैः कथं साधितमिति लिखत। [7]
अथवा
भक्ति कतिधा भवति ? इति विवेचनीयम्।
- 21) द्वैताद्वैतविवेक रीत्या ब्रह्मणः सविशेषत्वं निर्विशेषत्वं च साधनीयम्। [7]
अथवा
द्वैताद्वैतपदे समानाधिकरण्य विरोधः केन प्रकारेण जायते ? लिखत।
- 22) द्वैताद्वैतविवेकोक्तरीत्याऽप्राकृततत्त्वं विवेचयत। [7]
अथवा
भेदाभेद सिद्धान्ते भेदः भावरूपतया वा अभावरूपतया सम्मतः ? ग्रन्थोक्त दिशा साधनीयः।
- 23) द्वैताद्वैतविवेक ग्रन्थानुसारं राधाकृष्णयोर्भेदाभेद रूपं साधयत। [7]
अथवा
जयति जयति राधाकृष्णयुग्मं वरिष्ठं व्रतसुकृतनिदानं यत्सदैतिह्यमूलम्।
विरलसुजनगम्यं सच्चिदानन्दरूपं व्रजवलयविहारं नित्य वृन्दावनस्थम्॥ पद्यमिदं यथाधीतं व्याख्यायताम्।

DO NOT WRITE ANYTHING HERE